

2.12.2020

Luonnos liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelmaksi

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa suunnitelman luonnoksesta.

Suunnitelmaluonnoksen keskeinen sisältö ja tavoitteet

Liikenteen automaation avaintoimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman pyritään luomaan kokonaisvaltainen käsitys niistä kysymyksistä, joihin kansallisessa ja kansainvälisessä päätöksenteossa on lähitulevaisuudessa vastattava. Samalla on pyritty hahmottelemaan suuntia, joihin Suomen tulisi tämänhetkisen käsityksen mukaan pyrkiä suuntaamaan, mikäli tämä on ollut mahdollista. Tarkemmat toimenpiteet hahmottuvat kuitenkin vasta jatkotyössä.

Hankkeessa on tarkasteltu automaatiokehityksen tämän hetkistä tilaa, liikennevälineiden teknistä kehitystä, oikeudellisia kysymyksiä ja sääntelykehikon kehittämistarpeita, liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluiden kehittämistä, liikenteen automaation tarvitsemaa digitaalista infrastruktuuria, tiedon hyödyntäminen edistämistä nimenomaan liikenteen automaation tarpeisiin, automaation tarvitsemaa fyysistä infrastruktuuria, satamien merkitystä vesiliikenteen automaation kannalta sekä kokeiluja ja pilotointia ja niiden tukemista.

Asioita on tarkasteltu pääosin liikennemuotokohtaisesti, koska työ on kansainvälisesti ja EU:ssa edelleen hajautunut perinteisellä tavalla, ja koska liikennemuotojen automaatiokehityksessä on niiden ominaisuuksista johtuvia suuriakin eroja. Visiossa, tavoitteissa ja isoissa toimenpidetekonaisuuksissa on kuitenkin ollut mahdollista muodostaa myös horisontaalista näkemystä.

Asian tausta:

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti 8.10.2019 hankkeen liikenteen automaation toimenpide- ja lainsäädäntösuunnitelman valmistelemiseksi. Suunnitelman valmistelu jakautui kahteen osaan siten, että ensimmäisessä vaiheessa laadittiin hankkeen osa-alueista tiedon hyödyntämistä sekä automaation tarvitsemaa digitaalista ja fyysistä liikenneinfrastruktuuria koskeva arviomuistio, joka oli lausuttavana alkuvuodesta 2020. Lausuntoja saatiin 64 toimijalta. Lausunnot oli laadittu asiantuntevasti ja paneutuen. Niistä ei käynyt ilmi selkeitä puutteita tai laajaa eriää näkemystä esitetyistä asioista, vaan pikemminkin ne tukivat arviomuistiossa esitettyjä linjauksia ja arvioita. Nyt käsillä olevassa suunnitelmaluonnoksessa nämä osa-alueet on päivitetty saadun lausuntopalautteen sekä mahdollisesti kertyneen uuden tiedon myötä.

Hallitusohjelmaa läpileikkaava pyrkimys ihmiskeskeisyyteen on asia, joka on asetettava myös liikenteen automaatiokehityksen keskiöön. Suomella voi olla merkittävä rooli tämän läpileikkaavan näkökulman saamiseksi EU:ssa ja kansainvälisissä elimissä tehtävän automaatioon liittyvän lainsäädäntö- ja muun kehitystyön kulmakiveksi.

Hanke toteuttaa erityisesti seuraavia hallitusohjelman kohtia:

- Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä muun muassa kehittämällä säädösympäristöä ja hallintoa siten, että ne mahdollistavat digitalisaation ja kestäväen kehityksen sekä laajan kokeilukulttuurin.

- Hallitus edistää liikenteen ja logistiikan digitalisoitumista ja automatisaatiota kohdentamalla rahoitusta kokeiluille ja vaikuttamalla alan EU- ja kansalliseen sääntelyyn.
- Suomeen luodaan ohjeistus tekoälyn eettisestä käytöstä.
- Vauhditetaan toimialojen kasvuhakuisuutta ja tulevaisuuden haasteisiin vastaava rohkeaa uudistumista muun muassa ottamalla huomioon digitalisaation edistämässä ja tietopolitiikassa pk-yritysten kyky tarttua uusiin mahdollisuuksiin avoimien rajapintojen kautta.
- Suomi kehittää säädösympäristöä ja hallintoa siten, että ne mahdollistavat digitalisaation ja kestäväen kehityksen sekä laajan kokeilukulttuurin.
- Liikenteen digitalisaation, palveluistumisen ja yhteiskäytön mahdollisuudet käytetään täysimittaisesti järjestelmän kehittämiseksi, päästöjen vähentämiseksi ja saavutettavuuden parantamiseksi.
- Laaditaan yhteistyössä alan toimijoiden kanssa toimialakohtaiset tiekartat vähähiilisyteen, jotka sovitetaan yhteen uusien ilmastotoimien kanssa.
- Kaupunkiympäristöjen ja maaseutualueiden erityispiirteet sekä eri liikennemuodot ja mahdollisuudet älykkäisiin väyläratkaisuihin maalla, merellä, sisävesillä ja ilmassa otetaan huomioon.

Lausunnon antaminen:

Lausuntopyyntö julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Lausunnon voi toimittaa myös liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@lvm.fi.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 15.1.2021.

Lisätietoja asiasta antavat Kirsi Miettinen (029 534 2570) ja Saara Reinimäki (029 534 2087).

Laura Vilkkonen
osastopäällikkö, ylijohdaja

Kirsi Miettinen
lainsäädäntöneuvos

JAKELU:

Ministeriöt
Ilmatieteen laitos
Liikenne- ja viestintävirasto
Väylävirasto
Maanmittauslaitos
Rajavartiolaitos
Tulli
Tietosuojavaltuutettu

Ahvenanmaan maakuntahallitus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Espoon kaupunki
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki
Helsingin kaupunki
Hämeenlinnan kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Kokkolan kaupunki
Kotkan kaupunki
Naantalin kaupunki
Oulun kaupunki
Porvoon kaupunki
Raahen kaupunki
Rauman kaupunki
Salon kaupunki
Tampereen kaupunki
Tornion kaupunki
Turun kaupunki
Uusikaupunki
Vaasan kaupunki
Vantaan kaupunki

Aalto-yliopisto
ABB Oy Finland
Aerocopters Consulting Finland
Aker Arctic
Ammattipätevyyskouluttajat ry

Arctia
 Arctic Drone Lab
 Arctic Machine
 Atlastica Oy
 Atostek
 Autoalan Keskusliitto AKL ry
 Auto- ja Kuljetusalan työntekijäliitto AKT
 Autoliitto ry
 Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
 Autosofta Oy
 Autotuoajat ja –teollisuus ry
 Avarea Oy
 Avartek
 Awake AI
 Bittium Oyj
 Bitwise Oy
 Blue Water Shipping BWS
 Bore Oy Ab
 Business Finland
 Cabonline
 Cargotec Oyj
 CGI Suomi Oy
 Containerships
 DIMECC Oy
 DHL Freight (Finland) Oy
 DNA Oyj
 Eckerö Linea Oy Ab
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK
 Elisa Oyj
 Ericsson Oyj
 ESL Shipping
 Espotel Oy
 Etlatieto
 Ficom ry
 DNA Oyj
 Fenniarail
 Finavia Oyj
 Finferries
 Fingrid Oyj
 Finnair Oyj
 Finnlines
 Finnpiilot
 Fleetonomy
 Forum Virium
 Geowise Oy
 GS1 Finland Oy
 HaminaKotka Satama Oy
 Hangon satama - Hangö Hamn Oy Ab
 Helsingin Satama Oy
 Helsingin seudun kauppakamari
 Helsingin yliopisto
 Helsinki Institut for Information Technology HIIT
 Helsingin Seudun Liikenne HSL

Helsingin Taksipalvelu
 Hämeen ammattikorkeakoulu
 Inkoo Shipping Oy Ab (Inkoon satama)
 Insta ILS
 ITS Finland
 Invalidiliitto ry
 Jyväskylän yliopisto
 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
 Kalajoen Satama Oy
 Oy Kaskisten satama - Kaskö Hamn Ab
 Kaupan liitto
 Kemianteollisuus ry
 Kemin Satama Oy
 Keskuskauppakamari
 Kokkolan Satama Oy
 Kone Oyj
 Kongsberg
 Kuntaliitto
 Kuortti Logistics Oy
 Lappeenrannan yliopisto
 Lentola Logistics
 Liikenneturva
 Liikennevakuutuskeskus
 Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry LIITU
 Linja-autoliitto
 Linkker Oy
 Logistiikkayritysten liitto
 Loviisan Satama Oy
 Luotsiliitto - Lotsförbundet ry
 MaaS Global Oy
 MacGregor
 Oy Matkahuolto Ab
 Meriaura
 Meritaito
 Metropolia
 Metsä Group
 Metsäteho
 Metsäteollisuus ry
 Meyer Turku Oy
 Mipro
 Naantalin Satama Oy
 Napa
 Nokia Oyj
 NRC Group Finland Oy
 Nurminen Logistics
 EcoPorts Finland Oy (Olkiluodon satama)
 Ohjelmistoyrittäjät
 Open Knowledge Finland
 Oulun Satama Oy
 Oulun yliopisto
 Outokumpu Oyj
 Palvelualojen työnantajat PALTA ry
 Perille Mobility Services Oy

Pietarsaaren Satama Oy
 Oy Pohjolan Liikenne Ab
 Porin Satama Oy
 PostNord
 Posti Oy
 Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry
 Postpal OÜ
 Proxion Oy
 Pöyry Oyj
 Raahen Satama Oy
 Rakennusliitto ry
 Ramboll Oy
 Rauman Satama Oy
 Rautatiealan Unioni
 Robots Expert
 Rocla Solutions Oy
 RPAS Finland
 Rumble Tools Oy
 Satamaliitto
 DB Schenker
 Scydata Oy
 Securitas
 Sensible4
 Sharper Shape
 Shipbrokers Finland
 Sitowise Oy
 Sitra
 Solita Oy
 Suomen kuntalogistiikka
 Stora Enso Oyj
 Suomen Akatemia
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
 Suomen Autokoululiitto ry
 Suomen Erillisverkot Oy
 Suomen Ilmailuliitto
 Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry
 Suomen Kaukokiito Oy
 Suomen Konepäällystöliitto
 Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL
 Suomen Laivapäällystöliitto
 Suomen Liikkumisoperaattori Oy
 Suomen Merimies-Unioni SMU ry
 Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry
 Suomen Satamaliitto
 Suomen Sokeri Oy
 Suomen Taksidata Oy
 Suomen Taksiliitto ry
 Suomen Varustamot ry
 Suomen Yrittäjät ry
 Synocus Oy
 Tallink Silja Oyj
 Tampereen ammattikorkeakoulu
 Tampereen yliopisto

Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus
Telia Finland Oyj
Tieke
Tieto Finland Oy
Tietorahti Oy
Third Space Auto
Tornion satama
Traffic Management Finland Group
Traficon Oy
Trafix Oy
Turun Satama Oy
Turun yliopisto
Turun yliopiston Brahea-keskus, Merenkulun tutkimuslaitos
Tuup Oy
Työteho-seura
UPM Kymmene Oyj
Uudenkaupungin Satama Oy
Vaasan Oy
Vaasan satama
Vaasan yliopisto
Valio Oy
Valmet Automotive Oy
Vedia Oy
Veolia Transdev Oy
Vertical Hobby
Videodrone
Viking Line
Vitomittaus Oy
VR Group
VR Transpoint
Wärtsilä Finland Oy
Wing LLC
YIT Infra Oy
Yleinen Teollisuusliitto ry
Ålands sjöfartsakademi
Ålands sjösäkerhetscentrum